

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра міжнародного права

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Universal and regional systems of human rights protection /

Універсальні та регіональні системи захисту прав людини»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Universal and regional systems of human rights protection / Універсальні та регіональні системи захисту прав людини» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 25 с.

Розробник:

Сердюк Олександр Васильович,
доктор юридичних наук, професор

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного права
(протокол № 10 від 31 травня 2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри міжнародного права
(протокол № 11 від 27 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри – Стешенко Володимир Миколайович,
кандидат юридичних наук, професор

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	9
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	14
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	14
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	15
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання.....	17
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	18
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	20
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	20

1. *Опис навчальної дисципліни*

Робоча програма навчальної дисципліни «Universal and regional systems of human rights protection / Універсальні та регіональні системи захисту прав людини» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 08 «Право»	За вибором студента	За вибором студента
Кількість модулів – 2	Спеціальність – 081 «Право»	Рік підготовки: 2021–2022	Рік підготовки: 2021–2022
		семестр	семестр
Загальна кількість годин – 120	Рівень освіти – другий (магістерський)	1–2	1–2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2–4, самостійної роботи студента – 6–8.		Лекції	Лекції
		20 год.	6 год.
		Практичні / семінарські заняття	Практичні / семінарські заняття
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
80 год.	110 год.		
	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)	

Мета навчальної дисципліни – отримання студентами знань про нормативно-правові засади та інституційні механізми міжнародного захисту прав людини на універсальному та регіональному рівні, формування системного уявлення про дію міжнародного права прав людини як галузі сучасного міжнародного права та особливості його взаємодії з національним правом.

Завдання:

- засвоєння сучасного бачення ідеології прав людини, розуміння особливостей міжнародного права прав людини;
- формування методологічного бачення феному «системи захисту прав людини» та відмінностей універсального та регіонального формату такого захисту;
- визначення договірних та інституційних елементів універсальної системи захисту прав людини (ООН);
- формування вмінь та навичок використання процедур індивідуальної скарги до контрольних (конвенційних) органів;
- з'ясування особливостей побудови та функціонування регіональних систем захисту прав людини;
- формування вмінь та навичок використання процедур індивідуальної скарги до контрольних (конвенційних) органів Ради Європи.

Пререквізити: «Міжнародне право», «Право Європейського Союзу», «Європейська Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та юридична практика», «Конституційне право України».

Кореквізити: «Introduction to European legal values / Вступ до європейських правових цінностей», «International law of treaties / Право міжнародних договорів».

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1.	Пояснювати історичні та політико-правові передумови становлення та розвитку універсальних та регіональних систем захисту прав людини.
РН 2.	Застосовувати ціннісні та філософські засади сучасної доктрини прав людини в практичній діяльності.
РН-3	Демонструвати знання договірних засад системи захисту прав людини в рамках ООН (9 ключових конвенцій) – їх зміст; особливості підготовки та прийняття; взаємозв'язок з іншими договорами ООН; статус цих договорів в Україні.
РН-4	Пояснювати повноваження статутних органів ООН та створених ними органів у сфері прав людини.

PH-5	Демонструвати знання основних механізмів та інститутів контролю дотримання державами зобов'язань відповідно до ключових договорів ООН.
PH-6	Демонструвати знання процедури звітності держав в комітетах ООН та основних рішень, що приймаються за результатами такої процедури.
PH-7	Застосовувати акти тлумачення договорів комітетами ООН для вирішення практичних завдань в межах національного правопорядку.
PH-8	Демонструвати знання договірних та інституційних засад системи захисту прав людини в межах Ради Європи.
PH-9	Демонструвати знання процедур реалізації контрольних повноважень договірними органами базових конвенцій Ради Європи у сфері захисту прав людини; розуміння відмінностей процедур політичного та правового моніторингу.
PH-10	Демонструвати знання основних інструментів захисту прав людини в рамках ЄС а також розуміння особливостей Хартії фундаментальних прав ЄС та значення відповідної практики Суду ЄС.
PH-11	Демонструвати знання договірних засад та контрольних органів Міжамериканської системи захисту прав людини та вміння аналізувати практику (рішення та консультативні висновки) Міжамериканського суду та Міжамериканської комісії з прав людини, проводити порівняння їх правових позицій з підходами та тлумаченнями ЄСПЛ.
PH-12	Демонструвати знання специфіки африканської системи захисту прав людини та її основних складових (договірні та інституційні основи); вміння проводити її порівняння з іншими регіональними системами та знаходити специфічні позиції та підходи при тлумаченні міжнародних стандартів захисту прав людини.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово.
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК9. Здатність працювати в міжнародному середовищі.
- ЗК1.1. Здатність вирішувати проблеми інноваційного характеру.

ЗК1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.

Спеціальних компетентностей:

СК-1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК-2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК1.2. Здатність демонструвати знання й розуміння правових систем в умовах глобалізації.

Програмних результатів навчання:

ПРН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

ПРН5. Вільно спілкуватися правничою іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово.

ПРН6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

ПРН10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

ПРН14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

ПРН1.2. Демонструвати знання й розуміння проблематики глобалізації в контексті розвитку сучасних правових систем.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Універсальний рівень захисту прав людини: інститути та механізми.

Сучасне міжнародне право прав людини. Міжнародне право прав людини як галузь міжнародного права. Доктрина прав людини у сучасному міжнародному праві: етапи розвитку міжнародно-правового регулювання захисту прав людини; сучасні протиріччя та виклики у сфері міжнародного захисту прав людини; «фрагментація» та регіоналізація міжнародного права прав людини; основні моделі взаємодії міжнародного та національного права у контексті захисту прав людини. Основні підходи до класифікації прав людини. Концепція «поколінь прав людини». Фундаментальні права людини. Абсолютні права та права, що підлягають обмеженню. Позитивні та негативні права. Універсальні та спеціальні права. Громадянські та політичні права. Колективні права.

Поняття та типологія систем захисту прав людини. Необхідність визначення реальних механізмів міжнародно-правового захисту прав людини. Договірні та інституційні елементи системи захисту прав людини. Основні системи захисту прав людини: універсальна система в межах ООН; регіональні систем, що мають ознаки відносної цілісності та завершеності (європейська, американська, африканська); регіональні системи на стадії оформлення (арабська, азійські); субрегіональні системи.

Загальна характеристика системи захисту прав людини в межах ООН. Захист прав людини як реалізація статутних завдань ООН. Повноваження статутних органів ООН у сфері захисту прав людини. Базові

договори ООН у сфері захисту прав людини. Контрольні органи базових договорів. Спеціальні процедури. Універсальний періодичний огляд: завдання та механізми. Права людини у діяльності інших органів та інститутів ООН. Проблема реформування системи захисту прав людини ООН. Участь міжнародних неурядових організацій у правозахисних механізмах ООН.

Контрольні процедури договірних (конвенційних) органів. Загальна характеристика статусу та повноважень комітетів. Склад і форми діяльності. Взаємодія із статутними органами та спеціалізованими інститутами. Звіти держав як форма реалізації контрольних повноважень. Застосування інституту індивідуальних петицій (скарг). Види та юридична природа актів комітетів.

Універсальний періодичний огляд. Реформа правозахисного механізму ООН і запровадження процедури універсального періодичного огляду (УПО). Завдання УПО і його взаємодія з контрольними механізмами комітетів та статутних органів ООН. Процедура УПО: стадії, учасники, рішення та інші акти. Участь України в процедурі УПО. Спеціальні процедури та їх значення для розвитку системи захисту прав людини в ООН.

Модуль 2. Регіональні системи захисту прав людини.

Загальна характеристика регіональних систем захисту прав людини. Історичні та політико-правові передумови створення регіональних систем захисту прав людини. Основні регіональні системи захисту прав людини та етапи їх розвитку. Вплив соціокультурних чинників на зміст та механізми регіонального захисту. Проблема традиційних цінностей та універсалізм прав людини. Взаємодія універсального та регіонального рівней захисту прав людини: нормативні та інституційні аспекти. Незавершеність процесів регіоналізації захисту прав людини: сучасні виклики та протиріччя.

Європейська система захисту прав людини в рамках Ради Європи. Захист прав людини як одна із статутних цілей Ради Європи. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод – основа європейської системи

захисту прав людини. Секторальні договори (конвенції) Ради Європи у сфері захисту прав людини: каталог прав людини, інститути та контрольні механізми. Роль статутних органів Ради Європи у сфері захисту прав людини.

Загальні риси механізму захисту прав людини на основі Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Еволюція конвенційного механізму. Статус, склад, повноваження та юрисдикція Європейського суду з прав людини. Умови прийнятності заяви до розгляду в Суді. Виконання рішень Європейського суду з прав людини. Практика Суду як джерело права в Україні та в інших державах-учасниках. Контрольні та моніторингові механізми на основі договорів (конвенцій) Ради Європи у сфері захисту прав людини. Перспективи розвитку правозахисних інструментів Ради Європи.

Система захисту прав людини в рамках Європейського Союзу. Основні етапи еволюції підходів ЄС до проблеми захисту прав людини. Інститут громадянства Європейського Союзу та основні права, що виникають із громадянства ЄС. Каталог прав людини Хартії фундаментальних прав ЄС. Особливості тлумачення та застосування Хартії інститутами ЄС та держав-членів. Інституційні, матеріальні та процесуальні гарантії захисту прав людини в Європейському Союзі. Діяльність інститутів та органів ЄС щодо захисту прав людини (Суд Справедливості Європейського Союзу, Європейська Комісія, Європейський Омбудсман, Комітет по петиціям Європейського Парламенту, Європейський центр з моніторингу за фактами расизму та ксенофобії, Агенство фундаментальних прав тощо). Практика Суду Справедливості ЄС щодо прав людини. Взаємодія ЄС та Ради Європи у сфері захисту прав людини. Проблема приєднання ЄС до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Система захисту прав людини в рамках Організації з безпеки і співробітництва у Європі. Захист прав людини як один з компонентів діяльності ОБСЄ. Розвиток позиції та інструментів ОБСЄ у сфері захисту прав людини. Механізми, передбачені документами по «людському виміру»

ОБСЄ. Органи ОБСЄ, що мають спеціальні повноваження у сфері захисту прав людини («Московський механізм», Бюро з прав людини та демократичних інститутів, Комісар по справах національних меншин). Взаємодія ОБСЄ із Радою Європи та Європейським Союзом у сфері захисту прав людини.

Міжамериканська система захисту прав людини. Історичні передумови формування міжнародно-правових інструментів захисту прав людини в Америці. Багатосторонні договори з прав людини початку ХХ ст. на американському континенті. Основні етапи становлення та розвитку міжамериканської системи захисту прав людини після Другої світової війни. Значення діяльності Організації Американських Держав (ОАД). Спеціальні норми Статуту ОАД щодо захисту прав людини. Протоколи до Статуту ОАД (Протокол Буенос-Айреса 1967 р., протокол Картахени 1985 р., Протокол Манагуа 1993 р., Вашингтонський Протокол 1992 р.). Базові регіональні договори у сфері захисту прав людини. Особливості та каталог прав людини Американської конвенції з прав людини. Вплив регіональних чинників на її тлумачення та застосування.

Контрольні механізми у сфері дотримання договірних зобов'язань. Статус та повноваження Міжамериканської комісії з прав людини. Процедура діяльності та акти Комісії. Статус, повноваження, юрисдикція Міжамериканського суду з прав людей. Особливості консультативної юрисдикції цього Суду. Виконання рішень Суду. Співробітництво ОАД з ООН та іншими міжнародними організаціями щодо забезпечення прав людини.

Африканська система захисту прав людини. Історичні передумови створення африканської системи захисту прав людини. Вплив регіональних умов (економічних, політичних, релігійних, соціокультурних тощо) на її договірні та інституційні засади. Проблема протиріч та взаємодії регіонального та субрегіонального рівнів міжнародно-правового захисту прав людини. Африканська хартія прав людини та народів і протоколи до неї.

Каталог прав Хартії та його зв'язок з регіональним контекстом. Взаємозв'язок Хартії та інших регіональних договорів у сфері захисту прав людини. Контрольний механізм Хартії. Африканська комісія з прав людини та народів, її статус та повноваження. Процедури та види актів Комісії. Спеціальні доповідачі в африканській системі з прав людини. Робочі групи Африканської комісії та їх роль в розвитку положень африканської Хартії з прав людини та народів. Африканський суд з прав людини та народів. Особливості юрисдикції та процедур. Практика Суду. Виконання рішень Суду. Перспективи розвитку африканської системи захисту прав людини.

Системи захисту прав людини в азійсько-тихоокеанському регіоні.
«Багатовекторність» формування систем захисту прав людини в регіоні. Права людини як складова завдань та місії регіональних інтеграційних об'єднань (Ліга арабських держав, АСЕАН тощо). Вплив релігійного та соціокультурного контексту. Проблема узгодженості регіональних стандартів прав людини із універсальними. Основні етапи формування арабської системи захисту прав людини. Ісламська правова доктрина і права людини. Ісламська хартія прав людини (2004 р.); її статус та особливості каталогу прав та їх змісту. Контрольні механізми дотримання стандартів прав людини на регіональному та національному рівні. Діяльність АСЕАН у сфері захисту прав людини. Положення щодо прав людини у статуті АСЕАН та її спеціальних органів (Міжурядова комісія з прав людини, тощо). Декларація АСЕАН щодо прав людини (2012 р.) як базис для формування автономної системи захисту прав людини. Ризики та протиріччя Декларації. Права людини у процесах регіональної економічної та політичної інтеграції.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Універсальний рівень захисту прав людини: інститути та механізми.				
		Тема 1. Сучасне міжнародне право прав людини.	12	2	2	8
		Тема 2. Загальна характеристика системи захисту прав людини в межах ООН.	12	2	2	8
		Тема 3. Контрольні процедури договірних (конвенційних) органів	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	36	6	6	24
		Модуль 2. Регіональні системи захисту прав людини				
		Тема 1. Загальна характеристика регіональних систем захисту прав людини	12	2	2	8
		Тема 2. Європейська система захисту прав людини в рамках Ради Європи	12	2	2	8
		Тема 3. Система захисту прав	12	2	2	8

		людини в рамках Європейського Союзу				
		Тема 4. Система захисту прав людини в рамках Організації з безпеки і співробітництва в Європі.	12	2	2	8
		Тема 5. Міжамериканська система захисту прав людини	12	2	2	8
		Тема 6. Африканська система захисту прав людини	12	2	2	8
		Тема 7. Системи захисту прав людини в азійсько-тихоокеанському регіоні	12	2	2	8
		Разом	84	14	14	56
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	20	20	80

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквиуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Універсальний рівень захисту прав людини: інститути та механізми.				
		Тема 1. Сучасне міжнародне право прав людини.	10	-		10

		Тема 2. Загальна характеристика системи захисту прав людини в межах ООН.	15	2	2	11
		Тема 3. Контрольні процедури договірних (конвенційних) органів	10	-		10
		<i>Разом</i>	35	2	2	31
		Модуль 2. Регіональні системи захисту прав людини				
		Тема 1. Загальна характеристика регіональних систем захисту прав людини	15	2	-	13
		Тема 2. Європейська система захисту прав людини в рамках Ради Європи	15	2	2	11
		Тема 3. Система захисту прав людини в рамках Європейського Союзу	11	-	-	11
		Тема 4. Система захисту прав людини в рамках Організації з безпеки і співробітництва в Європі.	11	-		11
		Тема 5. Міжамериканська система захисту прав людини	11	-	-	11
		Тема 6. Африканська система захисту прав людини	11	-	-	11
		Тема 7. Системи захисту прав людини в азійсько-тихоокеанському	11	-	-	11

	регіоні				
	Разом	85	4	2	79
	Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	6	4	110

5. *Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання*

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Universal and regional systems of human rights protection / Універсальні та регіональні системи захисту прав людини» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу
і видами контрольних заходів:

Поточний контроль			Підсумкова оцінка знань (диференційований залік)
Модуль № 1	Модуль № 2	Самостійна робота студентів (презентація)	
п/з	п/з		
max 20	max 20	max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Індивідуальна підсумкова письмова робота	Max 20	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	15	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	10	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками. Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми з аргументації окремих понять та суджень у роботі, доведеність висновків.
	5	Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи. Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.
	Min 0	Робота оформлена неналежним чином, без

		<p>посилання на джерела та містить методологічні помилки.</p> <p>При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації.</p> <p>Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.</p>
Диференційований залік	100	<ol style="list-style-type: none"> 1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
	90	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	85	<ol style="list-style-type: none"> 1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	75	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	70	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	60	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.
зараховано		

не зараховано	55	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Немоżliвість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.
---------------	----	---

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text

Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16.12.1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text

Статут Організації Об'єднаних Націй від 26.06.1945 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010#Text

American Convention on Human Rights 22.11.1969. URL: <http://www.cidh.org/Basicos/English/Basic3.American%20Convention.htm>

Arab Charter on Human Rights, 2004. URL: https://www.eods.eu/library/LAS_Arab%20Charter%20on%20Human%20Rights_2004_EN.pdf

Inter-American Convention Against Racism, Racial Discrimination and Related Forms of Intolerance. URL: http://www.oas.org/en/sla/dil/docs/inter_american_treaties_A-68_racism.pdf

Inter-American Convention on the Elimination of all Forms of Discrimination Against Persons with Disabilities, 7 June 1999. URL: <https://www.refworld.org/docid/3de4cb7d4.html>

Inter-American Convention to Prevent and Punish Torture, 9 December 1985. URL: <https://www.refworld.org/docid/3ae6b3620.html>

Rules of Procedure of the Inter-American Commission on Human rights. URL: <http://www.oas.org/en/iachr/mandate/Basics/rulesiachr.asp>

Rules of Procedure of the Inter-American Court on Human rights, 2009. URL: https://www.corteidh.or.cr/sitios/reglamento/nov_2009_ing.pdf

Основна література

Абашидзе А.Х. Договорные органы по правам человека в системе право-защитных механизмов Организации Объединенных Наций: учебно-методический комплекс. Москва: РУДН, 2012. 431 с.

Алстон Ф. Окончательный доклад по вопросу повышения долгосрочной эффективности договорной системы по правам человека ООН: E/CN.4/1997/74.

Буроменський М. В. Сердюк О. В. Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини судами України. Київ: ОБСЄ. 2018. 85 с.

Буткевич В.Г. Поняття, функції та принципи міжнародного захисту прав людини та основних свобод. Міжнародне право. Основні галузі. Київ, 2004. С. 196–201.

Гусейнов Л.Г. Международная ответственность государств за нарушения прав человека. Київ: Ін-т держави і права імені В.М. Корецького НАН України, 2000. 316 с.

Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод (в питаннях та відповідях): навч.-довідк. посібник / О.В. Сердюк, О.Я. Трагнюк, І.В. Яковюк та інші; за заг. ред. І.В. Яковюка. Харків: Право, 2019. 124 с.

Мицик В.В. Права людини у міжнародному праві. Міжнародно-правові механізми захисту: підручник / Київ. нац. ун. ім. Тараса Шевченка, Ін. міжнар. відносин. Київ: Видавничий дім «Промені», 2010. 722 с.

Механизмы ООН против пыток и жестокого обращения / Харьковская правозащитная группа. Харків: Права людини, 2013. 324 с.

Прецедентные дела Комитета по правам человека / Сост. Р. Хански, М. Шейнин. Турку-Або: Институт прав человека при Университете Або Академи, 2004. 484 с.

Белих Я., Сердюк О., Буроменський М., Лутковська В., Смірнова О., Сиротенко С. Звіт за результатами громадського моніторингу застосування Верховним Судом практики Європейського суду з прав людини / Програма USAID реформування сектору юстиції «Нове правосуддя»; Громадська організація «Інститут прикладних гуманітарних. Харків: ІПГД, 2019. 59 с.

Теорія та практика застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: компендіум / [О. В. Сердюк, Ю. В. Щокін, І. В. Яковюк та ін.]; за заг. ред. О. В. Сердюка, І. В. Яковюка. Харків: Право, 2018. 374 с.

Теорія та практика застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: компендіум / [О. В. Сердюк, Ю. В. Щокін, І. В. Яковюк та ін.]; за заг. ред. О. В. Сердюка, І. В. Яковюка. 2-ге вид, допов. Харків: Право, 2019. 404 с.

Шевчук С. Порівняльне прецедентне право з прав людини. Київ: Реферат, 2002. 344 с.

Barabash I. H., Serdiuk O. V., Steshenko V. M. (2020). Ukraine in European Human Rights Regime: Breaking *Path Dependence* from Russia. In: Ramiro Troitiño D., Kerikmäe T., de la Guardia R., Pérez Sánchez G. (eds). *The EU in the 21st Century*. Springer, Cham. pp. 247–270.

Basch F. The Effectiveness of the Inter-American System of Human Rights Protection: a Quantitative Approach to its Functioning and Compliance with its Decisions. *International Human Rights Law and Practice*. 2012. No 12. P. 9–36.

Brownlie I. *Basic Documents on Human Rights* / I. Brownlie, G.S. Goodwin-Gill. Oxford: Oxford University Press, 2006. 1261 p.

de Schutter O. *International Human Rights Law. Cases, Materials, Commentary*. Cambridge: Cambridge University Press, 2010. 1033 p.

From Judgment to Justice: Implementing International and Regional Human Rights Decisions / Open Society Justice Initiative. New York: Open Society Foundations, 2010. 199 p.

Harris, O'Boyle & Warbrick: *Law of the European Convention on Human Rights*. Oxford University Press, 2014. 1006 p.

Schabas W.A. *The European Convention on Human Rights: A Commentary* / Oxford University Press, 2015. 1414 p.

Додаткова література

Асірян С.Р. Створення та діяльність Комісії ООН з прав людини (1946–2006 рр.). *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2013. Вип. 4. Том 2. С. 174–176.

Гнатовський М.М. Застосування міжнародного гуманітарного права органами Міжамериканської системи захисту прав людини. *Право і суспільство*. 2012. № 6. С. 3–8.

Малишев Б.В. Загальна декларація прав людини 1948 р. та сучасне право розуміння. *Вісник Вищої ради юстиції*. 2012. № 3 (11). С. 147–160.

Сироїд Т.Л. Міжнародні універсальні контрольні органи захисту прав людини: сучасний стан та перспективи розвитку // Міжнародне право ХХІ століття: сучасний стан та перспективи розвитку: [кол. моногр.]: з нагоди 60-ліття В.М. Репецького. Львів: Піраміда, 2013. С. 222–236.

Стешенко В. М. Правовий захист прав дітей та підлітків і безпечний інформаційний простір: навч. посіб. 2-ге вид., змін. Харків: Право, 2019. 392 с.

Serdiuk, O.; Ryabchenko Ya.; Us, M. On the problems state forms of protection of subjective rights of participants in banking legal relation. *Financial and credit activity – problems of theory and practice*. 2020. Vol. 2. Iss. 33. P. 58–64. (*Web of Science Core Collection*)

Serdiuk, O. V., & Grabchak, G. V. (2021). Problematic issues of submitting of counterclaims in International centre for settlement of investment disputes. *Problems of Legality*, (155), 238–253. <https://doi.org/10.21564/2414-990X.155.239558>

Інтернет-ресурси

База рішень ЄСПЛ – <http://www.echr.coe.int/ECHR/EN/hudoc>

Офіційний сайт ЄСПЛ –

<https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>

Офіційний сайт Міжамериканського суду з прав людини –

<http://www.corteidh.or.cr>

Офіційний сайт Організації американських держав –

<http://www.oas.org/en/sla/dil/docs>

Офіційний сайт ООН – <http://www.un.org/russian/>

Офіційний сайт Міжнародного Суду ООН – <http://www.icj-cij.org>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс
кафедри міжнародного права. URL:

[http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category
&id=217:kafedra-mizhnarodnoho-prava&Itemid=151](http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=217:kafedra-mizhnarodnoho-prava&Itemid=151)